

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 18-02-19641 פלוני נ' יורם מפעלי מתכת בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

מספר בקשה: 100

בפני כבוד השופט יוני לבני

מבקשים פלוני

נגד

משיבים

1. מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ
2. אמנון ארן
3. צרלי ביטון
4. איתן רטושניק
5. יורם מפעלי מתכת בע"מ
6. עיריית תל אביב
7. הועדה המקומית לתכנון ובנייה בתל אביב
8. שלומי מתכות
9. דינה רטושניק

החלטה

1 לפניי בקשה לשמיעת עד המצוי באיטליה, שהוא גם נתבע בתביעת נזקי גוף, בדרך של
 2 היוועדות חזותית, במסגרת דיון הוכחות, וזאת בשל מצבו הבריאותי. התובע וצד ג'
 3 מתנגדים לבקשה בעיקר בנימוק שזו לא תאפשר כיאות את בירור האמת.

4

5 2. תקנה 72(א) לתקנות סדר הדין האזרחי-2018 (להלן: **התקנות**) מגדירה מהם המקרים
 6 שבהם עשוי בית המשפט להתיר קיום דיון שלא בדרך המקובלת של שמיעת עדים בין כתלי
 7 אולם בית המשפט:

8

9

10 בית המשפט רשאי להתיר שמיעת עדות בדרך של היוועדות חזותית בתוך
 11 שטחה של מדינת ישראל או מחוצה לה לפי הוראות שייתן, אם השתכנע
 12 כי התקיימו התנאים האלה:

13 (1) הגעתו של העד לבית המשפט שבו נדונה התובענה שבעניינה
 14 הוא נדרש להעיד תקשה עליו מאוד, והוא נתן את הסכמתו למתן
 15 עדות בדרך זו;

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 18-02-19641-20 פלוני נ' יורם מפעלי מתכת בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

- 1 (2) עדותו של העד חיונית לשאלות השנויות במחלוקת ;
- 2 (3) אין מניעה מבחינת מדינת החוץ לשמיעת עדות בדרך זו
- 3 בתחומה.
- 4
- 5 3. כן נקבעו בתקנה 72(ב) תנאי סף לקיום עדות בדרך זו –
- 6
- 7 (ב) היוועדות חזותית תתאפשר אם המקום שבו ימסור העד את
- 8 עדותו ואולם בית המשפט שבו נדונה התובענה יכלול, בין השאר –
- 9 (1) מכשור המאפשר לעד לראות ולשמוע במהלך עדותו את המתרחש
- 10 באולם בית המשפט שבו נדונה התובענה שבעניינה הוא נדרש להעיד,
- 11 אם בית המשפט מצא שהדבר דרוש בנסיבות העניין ;
- 12 (2) מצלמה המאפשרת צילום תקריב של מסמכים ;
- 13 (3) מסך צפייה מרכזי באולם בית המשפט וכן מסך צפייה אישי
- 14 לשופט.
- 15
- 16 4. ברע"א 3810/06 י. דורי את צ'קובסקי בניה והשקעות בע"מ נ' גולדשטיין, פ"ד (סב) 175
- 17 (2007) (להלן: עניין דורי) עמד בית המשפט על הרציונל העומד בבסיס האפשרות של שמיעת
- 18 עדויות בהיוועדות חזותית, גם אם לא כדבר שבשגרה, שהיא בגדר סטייה מן הכלל בדבר
- 19 שמיעת עדויות באולם בית המשפט :
- 20
- 21 "האמצעים הטכנולוגיים לגביית עדות מחוץ לכותלי בית המשפט העומדים
- 22 לרשותנו כיום מאפשרים לבית המשפט להתרשם מן העד באופן ישיר, ואף לפקח
- 23 על חקירתו ולכוונה בזמן אמת. בית המשפט יכול לקבל תמונה ברורה, תרתי
- 24 משמע, באשר למהימנותו של העד ועל כן קטן החשש מפני העדרה של התרשמות
- 25 ישירה מן המעיד ומן העדות".
- 26
- 27 5. אמנם, חרף התקדמות הכלים הטכנולוגיים, קיום דיון בהיוועדות חזותית עודנו אינו
- 28 בבחינת "דרך המלך", ועדיין נודעת עדיפות להתרשמות בלתי אמצעית מן העדים. בשל כך,
- 29 על בית המשפט לבחון בכל מקרה לגופו אם קיימת הצדקה לקיום דיון בדרך זו – כשלעניין
- 30 זה ייבחן גם תום לבו של מגיש הבקשה, וכן אם ניתן להבטיח כי שמיעת העד בהיוועדות
- 31 חזותית תאפשר לבעלי הדין לקיים חקירה אפקטיבית ולבית המשפט להתרשם מן העד
- 32 במידה מספקת, כך שיוכל לו לקבוע ממצאי מהימנות (רע"א 4945/21 פלוני נ' פקיד שומה
- 33 בעכו, פסקה 14 (18.7.2021); עניין דורי). נבחן, אפוא, את תנאי הבקשה בענייננו :
- 34
- 35 6. הגעתו של העד לבית המשפט תקשה עליו מועד והוא נתן הסכמתו לכך – מהמסמך הרפואי
- 36 שהוגש לפני עולה כי העד חלה ביום 3.11.2020 בדלקת ריאות אינטרסטיציאלית דו צדדית
- 37 בעקבות קורונה ונדרש להשגחה בבית חולים. נכון להיום הוא ממשיך לסבול מדיספניאה

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 18-02-19641 פלוני נ' יורם מפעלי מתכת בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

- 1 בעקבות מאמצים בינוניים עם החמרה עקב קיומן של התפרצויות מחודשות תדירות של
2 ברונכיטיס אסמטית למרות הטיפול הבסיסי שהוא מקבל. על רקע זה, הומלץ לעד שלא
3 לטוס במטוס. נוכח דברים אלה, ואף שלא נמסרו פרטים בדבר זהות הרופא, אם הוא עובד
4 בגוף פרטי או ציבורי וכיוצא באלה, מצאתי כי די בחומר שהוגש כדי לקבוע שמצבו הרפואי
5 של העד, הסובל מליקוי בדרכי הנשימה, עלול להקשות עליו במידה ניכרת להגיע לארץ
6 באמצעות טיסה, וכי אין מדובר בליקוי זמני או קצר. אמנם, בניגוד לנטען, רופאו לא אסר
7 עליו לטוס, ואולם ציין כי נוכח מצבו, אין הדבר מומלץ. נתונים אלה, תומכים בקיום התנאי
8 הראשון. לכך יש להוסיף כי העד נתן הסכמה לקיום עדות בדרך זו ואף ביקש זאת מיוזמתו.
9
- 10 7. בצד האמור, מקובלת עליי טענת ב"כ צד ג' כי בצד המכתב שצורף, ולשם השלמת התמונה,
11 על המבקשת להציג לבית המשפט אסמכתא שתתמוך בכך שאכן עד זה לא יצא את גבולות
12 מדינתו בטיסה בשל ליקויו הנשימתי, בהתאם למועדים שצוינו במכתב הרופא, ולפיכך עד
13 ליום 19.2.23 תוגש אסמכתא לעניין זה לפני בית המשפט. מעבר לכך, שמורה לצדדים
14 האפשרות לחקור את העד בנוגע לכל טענה הנוגעת למצבו הבריאותי, ולמצאים שייקבעו
15 עשויה להיות השפעה על המשקל שיינתן לעדות זו.
16
- 17 8. עדותו של העד חיונית – תנאי זה נועד להבטיח שקיום הדיון בהיוועדות חזותית יישמר
18 למקרים שבהם מדובר בעדות בעלת משקל, וזאת בשים לב לעלויות ולמאמצים הכרוכים
19 בקיום ההיוועדות. בענייננו מדובר בבעל דין בתביעה, אשר מסר תצהיר ותיאר עובדות
20 שלהן חשיבות לעניין המחלוקת בין הצדדים, ומכאן שאף תנאי זה מתקיים.
21
- 22 9. אין מניעה מבחינת מדינת החוץ לקיים עדות בדרך זו – הצדדים לא הרחיבו בטיעון בנוגע
23 לתנאי זה. מכל מקום, ניתן להניח כי לא קיימת מניעה מבחינת איטליה, שבה שוהה העד,
24 כי עדותו תישמע בהיוועדות חזותית. חזקה כי הדין באיטליה בנוגע לשמיעת עדות
25 בהיוועדות חזותית דומה לישראל, ומשלא הוצג טעם שיסתור זאת, יש לקבוע כי לא קיימת
26 מניעה חוקית לעשות כן. נזכיר בהקשר זה כי בתי המשפט בישראל נעותרו לבקשות לקיים
27 דיונים בהיוועדות חזותית באיטליה, כמו גם במדינות אחרות החברות באיחוד האירופאי
28 (ראו ת"א 28040-01-23 **איי תיאו בע"מ נ' אי. בי. (קוגנרציה) אנרגיה ישראל בע"מ**
29 (להלן: עניין **איי תיאו**)); רע"א 6128/20 **בשביל הכבוד בע"מ נ' מור** (3.9.2020);
30 ת"א (מחוזי מרכז) 61090-01-16 **עמרם נ' איילנד שערי ים בע"מ** (8.12.2020).
31
- 32 10. בצד הדברים האלה לא הובא בפניי יסוד לטענה שמדובר בבקשה שהוגשה בחוסר תום לב
33 או שעומדים בבסיסה מניעים זרים.
34

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 18-02-19641 פלוני נ' יורם מפעלי מתכת בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

11. שיקול נוסף שראיתי להביא בחשבון הוא "גילוי" של התיק. מדובר בתביעה שהוגשה בראשית שנת 2018 והתעכבה בשל טעמים שונים, בגין אירוע שלפי טענת התובע התרחש בשנת 2011, אשר בעטיו, לפי הנטען, נגרמה לתובע נכות משמעותית. עיכוב בשמיעת העדות עלול להביא לעיכוב נוסף בהליכים, ואף בכך יש משום שיקול בעל משקל בשמיעת העדות בדרך זו.
12. איני מקל ראש בחששם של התובע והצד השלישי בדבר האפשרות כי שמיעת העדות בדרך זו תקשה על בירור העובדות ועל גילוי האמת. עם זאת, כאמור, מדובר בפרקטיקה הנעשית כבר מזה שנים בבתי המשפט, והניסיון השיפוטי לגביה מלמד כי היא אפקטיבית באופן המניח את הדעת (ראו אורי גורן **סוגיות בסדר דין אזרחי** 502-503 (2020)). לכן יש להוסיף כי האמצעים הטכנולוגיים העדכניים שיפרו את היכולת לקיים תקשורת יעילה בין המשתתפים בדיון, לערוך חקירות נגדיות ולאפשר לבית המשפט להתרשם מהעד ומאופן מסירת עדותו (ראו עניין **איי תאו** לעיל; יששכר רוזן צבי, **הרפורמה בסדר הדין האזרחי – מורה נבוכים** 503 (2021)).
13. על יסוד כל האמור, מצאתי להתיר עדות העד בהיוועדות חזותית, בהתאם לתקנות ולהוראות מנהל בתי המשפט שנקבעו על בסיסם, וכן בכפוף לתנאים הבאים:
- א. קיום התנאי שבסעיף 7 להחלטתי זו.
- ב. קיום בדיקה מקדמית באולם בית המשפט עובר לדיון כי העד אכן נשמע ונראה באופן הולם. לשם כך אני **קובע דיון קצר בנוכחות כל בעלי הדין והעד שצפוי להעיד בהיוועדות חזותית, ליום 22.2.23, בשעה 15:30**. המזכירות תדאג להקצות אולם שבו קיימת אפשרות לשמיעת עדות בהיוועדות חזותית.
- ג. לצורך העדות וכן לצורך הבדיקה המקדמית תדאג המבקשת כי העד ישהה בחדר הכולל חיבור מהיר לאינטרנט, כשהוא לבדו, כשאינן בידו דבר זולת תצהירו, וכשלעד מכשור הכולל מצלמה, מיקרופון ורמקול, כך שתינתן לו האפשרות לעקוב אחר הדיון, הן בצפייה, הן בהאזנה. המצלמה תוצב במיקום שיאפשר התרשמות מן העד, תנועותיו והבעות פניו ומן החדר שבו הוא שוהה. המבקשת תוריד קישור לישיבה מנט המשפט ותעבירו לעד. ככל הנדרש ניתן להיעזר בהנחיות בנושא זה המצויות באתר בתי המשפט ובמזכירות.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 18-02-19641 פלוני נ' יורם מפעלי מתכת בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

- 1 14. מובן כי ככל שלא יתקיימו תנאים אלה לא אתיר העדות בדרך זו ועל העד יהיה להתייצב
2 לדיון במועד שנקבע. נוסף על כך, ככל שבית המשפט ימצא כי הדיון בהיוועדות חזותית
3 אינו מאפשר לו להתרשם מן העד באופן המניח את הדעת, ייבחן הדבר בשנית.

4

5

6

ניתנה היום, כ"ד שבט תשפ"ג, 15 פברואר 2023, בהעדר הצדדים.

7

יוני לבני, שופט

8

9

